

Előfizetési díj.
Zidekre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 15 frt.
Félévre 8 frt.
Egy órára helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

KELLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
Hatszor használt garand sor vagy annak teteje 3 kr.
Bővebb minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Röviden: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et g.
(Wallischgasse 10.) Rüd. Mosse Publicistische Bureau
Nyitól cikkei:
garand sor után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:
Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.
AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS
„KELET”
politikai és közgazdasági napilap
1875. második negyedére.
A „Kelet” előfizetési ára:
Félévre 8 frt.
Negyedévre 4 frt.
Egy órára 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legezelszerűben pos-
tai útvánnyal alólrt könyvkereskedésbe
küldendők.
Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés
után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.
Stein János
„Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1875. május 19.
Egyik ok, melyért a fusiot nagy
örömmel üdvözölhetők, az a reménykedés
vala, hogy a nemzet demoralisációjához oly
nagy mértékben concurráló elkeseredett harez,
mely minden új képviselő-választás alk-
almával ugy szólván az egész országot
elfogta és heteken keresztül a legszenve-
délyesebb küzdelmek, a piszkolódás, gyűlöl-
ködés, bűjtogatás, rágalom és törvényte-
lenség igájában tartotta, elvégre megszűn-
ik ha egyelően csak fegyverszünetben,
de több teljes békekötésben végződik.
Ugy látszik azonban, hogy e remény-
kedésünk kissé igen korai volt, s az egyet-
len előny, hogy most már csak kisebb
fractiók folytathatják üzemleiket a nemzet
nagy zömével szemben — egyfelől a jobb-
oldali ellenzék, melynek itt-ott már fel is
tűnedezték előcsatárai; másfelől a szélbali
honböldogitók, kikről a nemzet igen épü-
letes tudomást szerezhetett a képviselőház
május 15-diki ülésén.
E napon felett ugyanis a belügymi-
nister Majoros képviselő multkori inter-
pellációjára, a török-kanizsai járás szolgál-

A „KELET” TÁRCZÁJA. ADATOK

(Folytatás és vége.)
Királyi hivatalosok ezek voltak:
Haynald Lajos erdélyi püspök, Bodola Samuel
ref. püspök, Kriza János unitárius püspök, Si-
mon Elek ügyvéd, Groisz Gusztáv, Lászlóffy
Antal, Baritiu György, dr. Binder György luth.
superintendens, br. Bruckenthal József, Dobra
Sándor lugosi g. c. püspök, Domzsa György,
Filtisch József, Herberth Mihály, Joan Constan-
tin, Macedon Popu Simeon, dr. Teutsch György,
Trausch József, dr. Vasicu Pál iskolai taná-
csos, gr. Beldi György pénzügyigazgatási el-
nök, gr. Nemes János korm. alelnök, gr. Bán-
fy Miklós, gr. Haller Ferencz, gr. Toldalagi
Ferencz, gr. Teleki Sámuel, gr. Toroczky Mik-
lós, br. Gerliczi Albert, Mán Péter pénzügy-
ig. tanácsos, Munteanu Gábor, Popasu János,
Rosenfeld Lajos, br. Salmen Ferencz, Schnei-
der Frigyes, Sterca Solutiu Sándor g. c. ér-
sek, dr. Wächter József, Zimmermann József,
Ugron István, br. Zenobius Constantiu Popp.
Kir. hivatalos összesen 37, ebből: ma-
gyar 15, román 11, szász 11.
A 44 magyar követ közül egy se lépett
be az országgyűlésbe, s a kir. hivatalosok kö-
zül is csak gr. Beldi György, gr. Nemes Já-
nos s Lászlóffy Antal, valamint Groisz Gusztáv,
ki egyezsmind az országgyűlés elnökévé
neveztetett ki. A magyar követek közül az egyik
Még azon ében 1863-ban a le nem lé-

birának állítólagos törvénytelen eljárása
tárgyában. A válasz veleje oda megy, ki,
hogy igenis, a szolgabíró elfogatott s az
illetékes törvényszéknek átszolgáltatott egy
zentelődakost, ki egy dobos kíséretében,
ismételve átrándult Torontál megyébe s ott
a népet összehívótrán, egy Kossuth Lajost
hazahívó irat aláírására csábította, azon
ígérettel, hogy „ha Kossuth haza jó, fel
fogja osztani, meg fogja szüntetni az ura-
dalmakat, és azok között fogja felosztani,
a kik a hazahívó levelet aláírták.” A két
izben folytatott ígatásnak volt is eredmé-
nye, mert 60—80 emberből álló tömeg
megrohanta a községkázát, az ott ülésező
iskolaszékot fenyegette s az elnök futva
volt kénytelen a tettelegességek elől mene-
külni. És mindezt az üzemlet vezette, a
szétosztott nyomtatványokat, küldötte, a
„köpönyforgató baloldal” és a „kaputosok”
ellen a népet — a nyomtatványok közt fel-
talált sajátkezü levele szerint — bujtatta
— maga az interpelláló: Majoros uram.
Két, felettebb elszomorító momentum
foglaltatik ez interpelláció történetében.
Egyik, hogy ime, a képviselőválasztások
előestéjén, a szélbaliak közül némelyek
(mert a többieknek becsületére válik, hogy a
ház orjási többségével egyetemben tudó-
másul vették a miniszter választát) már
ilyen agitationalis eszközökhöz folyamod-
nak s a birtok, a „kaputosok” ellen lá-
zítják az értelmetlen népet; a másik, hogy
a magyar képviselőházban ülhet ember, a
ki ez üzemlet vezetője s birhat még hoz-
zá árcaival, hogy ezt az interpellációt éppen
maga tegye meg.
A kormánynak tehát elengedhetetlen
kötelessége, hogy minden rendelkezésére
álló eszközzel, a szigor legszélso mértéké-
ben, most elején állja útját e kezdemény-
nek s bizton számíthat rá, hogy a nem-
zet általános helyeslésével fog találkozni,
midőn e tekintetben kiméletet ismerni
nem fog.
Es mi, erdélyrészek is, nagy való-
színűséggel számíthatunk rá, hogy ily
nemű ígatásoktól minket sem fog megki-
mélni végzetünk.
Udvarhelyszék — majdnem bizonyo-
san; Marosvásárhely — nagy valószínű-
séggel; Háromszék igen hihetően szin-
tén fog részletetni bennünket e szomorú
látványban.
Minő alakban és mértékben lesz mó-
dunk e szélbali ígatásokat szemlélnünk:

g. keleti érsek, Fogarassy Mihály püspök, gr.
Nemes János, gr. Beldi György, Rosenfeld.
1864-ben a magyar követekre névze har-
madszori választás rendeltetvén el, az eredmény
következő lett. Megválasztottak: Kolozsvártt:
gr. Eszterházi Kálmán, Bánffy Vitalis, M.
Vásárhelyt: gr. Teleki Domrkos, br. Bánffy
Albert, K. Fehérvártt: br. Kemény Géza, Szob-
boslai György, Erzsébetváros: Zakariás István,
Csiki István. Szamosújvárt: Gajdó Kris-
tóf, Szappanyos Miklós. B. Hunyadon: Zeyk
Károly. Deesen: Torma István. Tordán: Tisza
László. Kolozson: gr. Beldi Ferencz. Széken:
Felszegi Samu. S.-Sz. Györgyön: br. Szentke-
reszti Zsigmond. Vizaknán: Lakatos Sándor.
Abrudbányán: Nagy Elek. Verespatakon: Ján-
ki Ferencz. Bereczken: Gábor Imre. N. Eny-
den: Zeyk Károly. Olánfaluban: Bóth Károly.
K. Vásharhelyt: gr. Kálnoki Pál. Déván: Tóth
László. Ilyefalván: Borde Mózes. Udvarhelyt:
Kováts Domokos. Cs. Szeredában: Geczó János.
Gy.-Szt.-Miklóson: Györfi Péter. Csíkszékben:
Nagy Lajos, Antal Károly, Puskás Ferencz.
Marosszéken: gr. Rhédei István, Nagy Samu.
Háromszéken: gr. Mikó Imre, gr. Kálnoki Dö-
nes, Thuri György. Udvarhelyszéken: Feren-
cz József, Szabó Márton, Horváth János. Ara-
nyoszákon: br. Löwenthal Samu, Fehér Már-
ton. F. Fehérmegyében: Pöcsa Ferencz.
Ezen megválasztott képviselők utolag nem
foglalták el országgyűlési székeiket, Gábor Imre
berezki követ kivételével, ki az országgyűlésbe
belépén, helyét elfoglalta.
Gróf Beldi György és gróf Nemes Já-
nos 1863-ban a birodalmi tanácsba nem men-
tek el, sőt 1864-ben az országgyűlésben sem
jelentek meg.
A magyar követekre névze elrendelt ne-
gyedszeri választás eredménye következő:

olvét, hogy nem osztály, nem rang, nem va-
gyon, nem csoport szerint, hanem különbség
nélkül kell a bazafás éselekvésben és áldozat-
ban részt vennünk, nekem és neked, egynek
és valamennyinek, a dugszadagnak ezekkel, a
gazdagnak százakkal, a tehetősnek forinttal, a
szegénynek fillérrel. Nem lehet kétségünk ab-
ban, hogy a nemzet sietni fog a maga szelle-
me nagyságának e részét megváltani.
Az „Ellenőr” üdvözlő a visszaérkező ki-
rályt. Hosszu volt az út, sok a fáradalma.
Király, utja nem kéjtudás. Minden óráj
munkára várja. Súlyos feladat egyelő igaza-
got tenni, hogy megnyugvást találjon az egyes
s ne lássa kárát az összeség. Fejedelmünket ez
utazásában nemcsak a megszokott terhes mun-
ka várta. Kiváló állami érdekek láncolata fü-
ződött egész utjához. Velenczétől körül Fiu-
méig. A velenczei találkozás óta nincs Ausz-
tria-Magyarország s az, egységes Italia közt
semmi rom a multból; politikai barsátságunk
oly zavartalan, oly tartozkodás nélkül való,
mint népeik kölcsönös szívbeli vonzalma. Ez a
kérdés megoldva jól, nemesen, véglegesen. A
delszár demonstratio, melyet némelyek a falra
festettek, az maradt, a minék szánya volt:
ijesztő mese. Midőn hangsúlyozva a magyar
kormány feladatát emelte ki az országrészek
gondviselését s igényeik kielégését, egyfelől
rámutatott a fumei kérdés végleges megoldá-
sának irányára, másfelől megfoglalta az utat,
melyen a határörvidéki kívánságoknak halad-
niok kell, hogy ezelt érjenek. Szorosan az al-
kotmányos kormányzás határai közé van kor-
látolva ez az út; tapintattal, de oly praecisió-
val mégis, mely minden félremagyarázást ki-
zár. Kinek újáról ennyi tény és így beszél:
mélton üdvözlő szívbeli igazán — a visszatért
királyt.
A „M. Politika” szerint Torontálmegyében
az praedicatátot a népek, hogy ha Kos-
suth haza jön, felszöjtják a nagy uradalmakat
azok közt, kik őt haza hívják. Növeli a büns
ígatás felelősségét, hogy a fanatisált nép tett-
leges hihágásokra vetemedett; s drámai fordú-
latot adott a dolognak a belügyminister, midőn
kiemelte, hogy az ezen izgalmakat előidéző le-
vélnék, mely egyenesen a kaputosakra uszítja
a népet — írja nem más mint Majoros ur
maga. Helyesléssel veszi a belügyminiszter e
nyilatkozatát s örömmel látja, hogy a belbélke
s jogbiztosság erőyes megőrzésében Tisza Kál-
mán nem ingadozik s a ferdén népszerűsködő
előbbi kormányok félrendszabályainak és félénk
tapogatózásának hibájába nem fog esni. A tár-
sadmái béke és magánjog szentsége oly annyi-

Magyar lapok szemléje.
A „Reform” Széchenyi István hátraha-
gyott munkáiról ír. E kincs megszerzésére gr.
Lónyay a nemzetet szólítja fel. Lónyay első
apellációjában a kasinokhoz fordul, melyek éppen
a czeni gróf kezdeésből támadtak s honosul-
tak meg hazánkban. De a nagy szellemhez, a
ki bár mint adakozó egy monumentalis tettel
járt fényesen előtte a nemzetnek, midőn egy
szóval és egy tettel létrehozta a magyar aka-
démia, méltón akarunk eljárni, hirdetésünk kell
g. keleti érsek, Fogarassy Mihály püspök, gr.
Nemes János, gr. Beldi György, Rosenfeld.
1864-ben a magyar követekre névze har-
madszori választás rendeltetvén el, az eredmény
következő lett. Megválasztottak: Kolozsvártt:
gr. Eszterházi Kálmán, Bánffy Vitalis, M.
Vásárhelyt: gr. Teleki Domrkos, br. Bánffy
Albert, K. Fehérvártt: br. Kemény Géza, Szob-
boslai György, Erzsébetváros: Zakariás István,
Csiki István. Szamosújvárt: Gajdó Kris-
tóf, Szappanyos Miklós. B. Hunyadon: Zeyk
Károly. Deesen: Torma István. Tordán: Tisza
László. Kolozson: gr. Beldi Ferencz. Széken:
Felszegi Samu. S.-Sz. Györgyön: br. Szentke-
reszti Zsigmond. Vizaknán: Lakatos Sándor.
Abrudbányán: Nagy Elek. Verespatakon: Ján-
ki Ferencz. Bereczken: Gábor Imre. N. Eny-
den: Zeyk Károly. Olánfaluban: Bóth Károly.
K. Vásharhelyt: gr. Kálnoki Pál. Déván: Tóth
László. Ilyefalván: Borde Mózes. Udvarhelyt:
Kováts Domokos. Cs. Szeredában: Geczó János.
Gy.-Szt.-Miklóson: Györfi Péter. Csíkszékben:
Nagy Lajos, Antal Károly, Puskás Ferencz.
Marosszéken: gr. Rhédei István, Nagy Samu.
Háromszéken: gr. Mikó Imre, gr. Kálnoki Dö-
nes, Thuri György. Udvarhelyszéken: Feren-
cz József, Szabó Márton, Horváth János. Ara-
nyoszákon: br. Löwenthal Samu, Fehér Már-
ton. F. Fehérmegyében: Pöcsa Ferencz.
Ezen megválasztott képviselők utolag nem
foglalták el országgyűlési székeiket, Gábor Imre
berezki követ kivételével, ki az országgyűlésbe
belépén, helyét elfoglalta.
Gróf Beldi György és gróf Nemes Já-
nos 1863-ban a birodalmi tanácsba nem men-
tek el, sőt 1864-ben az országgyűlésben sem
jelentek meg.
A magyar követekre névze elrendelt ne-
gyedszeri választás eredménye következő:

ra elsőrendű állami érdeket képeznek és hazánk
alkotmányos létele és súlyos bajaiból kiáltotha-
tást oly annyira szükségeli a közrend szigorú
fontartását s minden akár nemzetiség, akár
kommunistikus ígatásnak esirájában elfojtását,
hogy ezt páterdeknek vagy korteskedési szem-
pontnak alá nem rendelhetni. Tekintve tehát a
nép minden rétegeit amugy is forrongásba ho-
zó választási mozgalmak közeledtét, csak he-
lyesli, hogy ha a kormány nem enged egy
alólrt kiinduló terrorizmusnak kifejlődésére időt
és tért.
**A Királyhágon inneni
tűzoltó szövetség
megalakulása.**
Ismerve van e lapok olvasói előtt azon
tűzoltó mozgalom, mely egy tűzoltó szövetség
alakítása érdekében a dr. Lindner Gusztáv és
Gamauf Vilmos kezdeményezései folytán a Ki-
rályhágon inneni részeken megindult. F. hó
16 és 17-ikén az eszme, mely minden oldál-
ról lelkesedéssel karoltatott fel, testté is vált.
A kibocsátott felhívások alapján a n. szébeni,
segesvári, m. ludasi, kolozsvári, k. monostori,
tordai, gy.-fehérvári, petrosényi, dévai, gy.-sz-
misklósi, sz.-városi, m.-vásárhelyi, sz.-sebesi sz.-se-
besi gőzmalom tűzoltó egylete és sz.-régényi, össze-
sen 16 tűzoltó egylet küldötteit tömegesen
szállították 15-ikén N. Enyedre a vonat. A ko-
lozsvári tűzoltók társulva a m. ludasiak, m. vá-
sárhelyiek, és tordaiakkal 16-ikán reggel ér-
keztek meg; az indóházban az enyedi tűzoltó
egylet Diemár Károly parancsnoksága alatt
várta az érkezőket s az egyleti zenekar vídám
induló mellett vonultak be a városba. A ven-
dégzerető enyedik versenyztek tűzoltóknak el-
szállásolásában s az azelőtt kevéssel megérkezett
szász egyleti tagok, valamint a többi magyar
egyletek már csak a pontos elszállásolás s a
reájok várakozó kényelem által meg voltak le-
petve.
Az előértekezet május hó 16-án délelőtt
a megyeház nagy termében tartatott meg. Die-
már Károly n. anyedi főparancsnok lelkes sza-
vakkal üdvözölvén a megjelent tagokat, indit-
ványozza, hogy értekezlet tartására elnök vá-
lasztassék, ajánlatba hozván erre névze Minor-
ich Károly Kolozsvár városi, tiszt. főparancs-
nokot. Az indítvány általános helyesléssel fo-
gaadtatott. Megválasztott elnök Minorich Ká-
róly a benne helyezett bizalmat megköszönvén,
elnöki széket elfoglalta, s az értekezletet meg-
nyitlnak nyilvánítván, felhívja az értekezletet

br. Friedenfels, Filtisch, Baritiu György, Pus-
carin János, Obert, dr. Trauschenfels Eugén,
Zimmermann József, Moga Demeter, Boheczel
Sándor, Mán Gábor, Buttyán László, Popasu
János, Popea, Leményi Brán János, Moldován
Demeter, Binder Mihály, Schuller Lybloy, Gull
József.
Dr. Haynald Lajos erd. r. c. püspök
1864. sept. 22-én az erdélyi püspökségtől elem-
módditván, számára az erdélyi püspökség
jövedelméből 10,000 frtnyi évi összeg engedé-
lyeztetett. Helyébe erdélyi püspökké Fogarassy
Mihály ezimz. püspök, n. váradai kanonok, er-
délyi országgyűlési királyi hivatalos s a biro-
dalmi tanács felső házának tagja neveztetett
ki 1864. nov. 25-én, megartván kámpótlásul a
Haynald Lajosnak adott 10,000 frtért a n. vá-
radai kanonok jövedelmét is.
1865. jan. havában Popp László korm.
mánszéki alelnök a Bécsben székelt erdélyi
legfőbb törvényszék elnökévé Groisz Gusztáv
kormányzati tanácsos, főkörmányszéki ale-
lnöke, br. Schlagna András g. keleti püspök, s
érsekké s az erdélyi g. n. e. püspökség, ér-
sekségé emeltetett, kiterjesztetvén Magyaror-
szágra is.
Ezeket megelőzőleg 1864. december ha-
vában Puscarin János s Alduleán János a lo-
vagok sorába emeltetett s Bologa Jakab a III-
ik osztályú vaskoronával díszítettett fel.
Fogarassy Mihály erdélyi püspök 1865. fe-
bruár 28-án belső titkos tanácsossá neve-
zetett ki. A magyar követek közül az egyik
Még azon ében 1863-ban a le nem lé-
1865. január 26-án erdélyi korlátnak
gr. Nádasdi Gyulgauszatott s az erdélyi ná-
dvari korlátnokság, vezetésével gr. Haller biz-
talt meg.
1865. aug. 29-rol megengedetett, hogy
Wéer Farkas b. szolnoki, br. Bánffy Dániel

jegyzők választására, ajánlatba hozva Velits Ödönt és Schuster Henriket. Az ajánlat elfogadása mellett Velits Ödön tordai osztályparancsnok és Schuster Henrik n.-szabeni segédtszert értekezleti jegyzőül felkiáltás után megválasztatnak. Elnök ezután indítványozta, hogy az egyleti képviselő megküldött levelei átvételére s igazolására egy három tagú bizottság lenne választandó, ajánlatba hozván tagokul Publik Ernő gy.-fehértvári osztályparancsnok, Schneider Frigyes brassói s Genosi Alajos gy.-sz.-miskolci parancsnokokat, egyuttal a bizottság működése alatt az értekezletet felfüggeszti. A kiküldött bizottság munkájátát elvégezvén, a 16 tüzoltó egylet részéről 41 képviselő igazolatott. Az értekezlet kimondja, miként az erd. tüzoltó szövetség alapszabály tervezetének 8. 15. s 16. §§-ait ideiglenesen a közgyűlés megtartása tekintetéből elfogadja, s magáévá teszi a n.-enyedi önkéntes tüzoltó-egylet által 1875. Apr. 29-én kelt és közzé tett közgyűlési napirendet is. Elnök indítványozza, hogy A.-fehértvári közti szetben álló főispánja Zeyk Károly üdvözlétére jelen értekezlet kebeléből egy tiszteleg küldöttség lenne választandó, a küldöttség tagjaiul ajánlatba hozza dr. Lindner Gusztáv elnöklettel alatt Gamauf Vilmost, Kőszegvári Gyulát, Sándor Józsefet, Eitel Adolfot s Diemár Károlyt. Az értekezlet a tett indítványt általános tetszéssel s azon módosítással fogadta el, hogy az ajánlott tiszteleg küldöttségi tagok elnökül értekezleti elnök Minorich Károlyt kéri fel. Gamauf Vilmos indítványára elhatároztatik, hogy a gyűlési jegyzőkönyvek mindig a gyűlések bezárása előtt hitelesíttessenek. Ez indítvány elfogadott.

Délután 4 órakor a n.-enyedi önkéntes tüzoltó egylet tartott diszgyakorlatot, este pedig esmerkedési estély volt.

Másnap maj. 17-én megtartott az alakuló közgyűlés. Minorich Károly értekezleti elnök a maga s a jegyzők nevében tiszteleg lemondván, felhívta a közgyűlést elnök és jegyzők választására. A közgyűlés öljenezések közt közfelkiáltással elnökkel Minorich Károlyt, jegyzőkké Velits Ödönt és Schuster Henriket választja meg.

A napirend szerint Gamauf Vilmos az alakuló tüzoltó-egylet alapszabály tervezetét felolvassa, azt a közgyűlés a részletes tárgyalás alapjául elfogadta, s azt pontonként tárgyalván, „a királyhágón inneni kerületi tüzoltó szövetség alapszabályai” czim alatt magáévá tette, s az előfordult módosítások szerint való szerkesztésre dr. Lindner Gusztáv, Gamauf Vilmos, Schneider Frigyes és Veres Dénes tagokat bízta meg; az egy elfogadott alapszabályoknak jóváhagyás végett felterjesztését a megválasztandó választmány teendői közé sorozván.

Gamauf Vilmos indítványozza, hogy az elfogadott alapszabályok értelmében a tüzoltó szövetségbe belépni öhajtok nyilatkozatukat adják be. Ez indítvány elfogadatik s a nyilatkozat szövege megállapittván, a közgyűlésen megjelent 16 egylet a szövetségbe belép.

Elnök indítványára dr. Lindner Gusztáv és Gamauf Vilmosnak a szövetség létrejötté

dobokai-, br. Kemény György tordai- főispánok, ugy gr. Kálnoki Dénes háromszéki, Mikó Antal csikszéki, Béli Gergely aranyosszéki főkirálybírák, valamint Dániel Gábor udvarhelyszéki főkirálybíró, szolgálataikat újból megkezdhessek. Ugyanezok br. Jósika Lajos Kolozs-, gr. Béli Ferencz küllömlögyei főispánokká, Puscarin János fogarasvidéki főkapitányává, br. Horváth Albert marosszéki főkirálybírává nevezetett ki s megengedtetvén, hogy gr. Nemes János, br. Bornemisza János, gr. Bethlen Gábor, br. Kemény Domokos s Nagy Elek fő-kormányzéki tanácsosi szolgálataikat újból megkezdhessek, Fogarassy Mihály püspök valóságos, Buttyán László ideig. fő-kormányzéki tanácsosokká nevezettek ki.

Kormányzó gr. Crenneville Lajos a mexicói-quadalupe-rend nagykeresztjével díszített fel.

1865. sept. 1-ről 3853. udv. sz. alatt kelt leirattal országgyűlési hivatott össze Kolozsvárra. Az alap az 1791-ki XI. t. cz. Tár-gy: az 1848. évi I. t. cz. revisioja. A kir. biztos gr. Crenneville Lajos. Egyuttal fenérin-tett leirattal a Szebenbe 1863. júl. 1-re össze-hivots országgyűlés feloszlatattik.

1867-ben a szebeni tartományi gyűlésnek összes határozatai hatályon kívül helyezettnek s kolozs megyei főispánnak br. Jósika helyett gr. Esterházi Kálmán, hunyad megyei főispán-nak br. Nopita helyett gr. Kun Kocsárd, b.-szolnok-megyei főispánnak Wéer Farkas helyett Torma Károly, fogarasvidéki főkapitányának Puscarin helyett Tamás László, marosszéki főkirálybíró-nak br. Horváth helyett Mikó Mihály nevezet-tek ki.

1868. jan. 1-én a szebeni gyűlés által teremtett erdélyi kir. legfőbb törvényesék meg-szemisítették s azon naptól a m. kir. Curia kebelében erdélyi törv. osztály alakítottak.

1869. máj. 1-én a kir. fő-kormányzék végképen feloszlatott s ideiglenesen egy kir. biztos hivatalt állítottatott fel, mely működését 1872-ben végezte be.

körül tanusított érdemeikért és fáradozásaikért a közgyűlés jegyzőkönyvére köszönetet szava-z. Jahn József szárszvárosi főparancsnoknak értekezése, a rendszeres tüzoltásnak a vidéken való meghonosítása iránt, a megválasztandó vá-lasztmányhoz tétetik át, lehető foganatba vé-tel végett.

Dr. Linder Gusztáv n.-szabeni főparacs-nok az egységes csavarrendszer érdekében több rendbeli indítványokat terjeszt elő, melyek el-fogadtatván, foganatosítás végett áttétetnek a megválasztandó választmányhoz.

A szövetségi választmány megválasztása tekintetéből a szavazatszedő bizottság tagjaiul Hancz Pál, Hessheimer Lajos s Keszer János kéretnek föl.

Az idő előre haladta miatt elnök a gyű-lést bezárta azon kijelentéssel, hogy az, ebéd után 5 órakor folytatottai fog.

(Vége köv.)

Erdélyi Echo.

VIII.

Egy kis csetepaté a magyar tudós társaság kapuja előtt az ellenség eszméje felett.

Régi közmondás az, hogy házasság és hadverés isten dolga. De édes Zsuzsi néni eb-ből a világért sem az következik, hogy tehát e két dolgot nagyon szükséges megmondolunk; sőt inkább az ellenkező. Mert ugyan mit ér az olyan hosszas tervezgetés és készülődés a mint mi teszünk, örökösen tesszük a szépet egymásnak, levelezünk, czírókáljuk egymást, az-tán egyéb semmi.

Éppen így vagyunk a háborúval. A ki minden dolognak elejét végtet úgy megdondolja, mint a magyar kormány, midőn a czéhek el-törleszt kimondotta, de új szabályokat az ed-digiek helyébe maig sem adott, kivén az iparkamarai adó felszedésére, melylyel minden-ki épen nyakig meg van elégedve: az nehezen fog háborút kezdeni. E részben legjobb úgy tenni, mint a francziák: Aló neki! s ha isten úgy rendelte, hogy mi foglaljuk el a csatátért, akkor diadalkapukat készítettünk s az alatt bujunk keresztül; ha pedig elvesztjük a tért, akkor a diadalkapuk eimaradnak, de annál na-gyobb garral dicsekszünk elkövetett vitézségünk-ke. A ludak is midőn összeverekednek, épen a melyik gunárt leginkább megtépték, az iarmáz legnagyobb diadallal. Nem is csoda, mert a bátorság mindig dicseretet érdemel. Láttam én már író embert is, ki hogy magát nagy em-bernek tüntesse fel, legelőbb is a Gyulai Pál költeményeit támadta meg, azon számítás-sal, hogy a kik olvasni fogják, merészsége után ötöt fogják nagyobbnak tartani: természetesen csak úgy számaját tekintve, miután Gyulai Pál nem nagy termetű ember. Aztán meg az is bizonyos, hogy némely emberek azért irnak nagy dolgokról, hogy mutassák meg a világnak, hogy ők is tudnak valamit, holott e részben senki sem kételkedett, csak nem merték fel-tenni rólok.

Igy aztán a dolog ki van egyenlítő, mert a világ megtudja, hogy ők is épen azon hely-zetben vannak, mint azon tökfűlk, ki csak azért nem szól, mert tanácsot nem kért éltében senki tőle, pedig telnek belőle.

Egyszer a szamosújvári hágón két uri ember ment felfelé beszélgetve. Végre az egyik megunta az általános beszélgetést s így szólt társához: „A tekintetes ur talán nem is tud-já kihez vagyon szerencséje; én vagyok a sza-mosújvári tekintetes bíró urnak a tekintetes urfa.” Mit mondott erre a másik nem tudom, de az igaz, hogy így legkönnyebb az embernek magát kitüntetni.

De édes Zsuzsi néni, nekem ennél sokkal nagyobb a bajom, mert én haragszom és nem tudom kire s háborozni akarok, de nem tudom kivel. Nem baj. Lehet ezen is segíteni. Egyszer egy csizmadia, midőn utolérte a ve-rekedhetnégy, így szólt feleségéhez: Tudod mit feleség! Ha nekem most volna tíz forintom, kérnék hozzá még tíz forintot, akkor vennék egy kőver disznót s megölök, de ez a hit-vány inas mind kenyér nélkül ennő a kolbászt. Erre elfogta az inast s addig verte a lábszí-juval, míg fel nem fogadta, hogy sem kenyér-rel sem kenyér nélkül nem kíván enni több ilyen kolbászt.

Igy én is tudok magamon segíteni, t. i. miután nem tudom kire haragszom s kivel sze-retném verekedni, szándékosan belekötök a magyar tudós társaság 291—873 szám ala-tti jegyzőkönyvének keresztül ment ezen mon-datba: „Merész bár érdekes nézet az, mi az „n.-ról s e tagadást jelző hang alkalmazásáról „állittatik, sőt a mi több az n. ily tagadó ér-„telme kerestetik az atlan-etlen képzőben is, „mellözve az etimologia azon jól megállított té-„telét, hogy itt a tagadást a **ta**, rokon nyel-„vekben is meglevő gyök és nem a lan-len, „vagy an-en v. ö. miglen, pediglen.”

Mindenható isten, ki őltsz a csillagok felett! Hát ennyire is el tudott már fizamad-ni a magyar nyelv etimológiája?

Jól tudom én azt, hogy a ki valamely tárgyat nem ért, arra hamar kész haragudni pl: a ki németül nem tud, inkább haragszik a németekre, mint a ki tud velők társalogni. S az erdélyi szászok hibetöleg azért is haragsz-

nak inkább a magyarra, mint az oláhra, mi-vel a magyar nyelvet, melynek az europai nyel-vektől egészen idegen szerkezete van, nehezeb-ben tudják megtanulni. Igy én is, kinek az összehasonlító nyelvészetről képzetem sines, s a finn, ugor, eszt és mordving nyelvekről azt sem tudom miféle fán teremnek: igen ter-mészetesen nemcsak hitelt nem adok, de még haragszom is az olyan jól megállított tétélre, mely szerint az atlan-etlen képzőben látható ellenkezés eszméjét nem az **n** betű, hanem a **ta** gyök vagy a **t** betű képezné. Lehet, hogy azokból a nem tudom miféle finn és ugor nyel-vekből valami ilyest ki lehetne erőszakolni olyan formán, a mint Budencz József kimagya-rázta, hogy a **zi** v a **d** helyes szó, mert a finn nyelv-ben is kaute, kausi s kuu-kausi bizonyos idő-szakot jelentenek, miből én csak annyit tud-tam kivenni, hogy Budencz valami kaucsuk fé-le dolgot beszél s rajtunk van a sor, hogy azt elhiggyük.

De megkérem én az engedelmet az ugor és finn nyelvek kollegáitól, hogy ha nekik sza-bad azon nyelvekig felmenni argumentumok után: engedjék meg, hadd menjek én is felfe-lé. S ha ezt szabad lesz tennem, akkor én egész tisztelettel jelentem, hogy én sem a finn sem az ugor nyelvekből vehető bizonyítványok-nál nem fogok megállani, hanem egyuttal fel-megyek épen a paradicsom kapujáig úgy a fje-lenben mint az Erdélyi Echo ezután következő számaiban.

Annyit mindenki tudhat, hogy az embe-ri lélekről levált indulathangok csak hasonló általános értelműek lehetnek, mint maga az em-beri indulat. S ezért minden tárgyszónk, mily-ségszónk s igénk mind a leghatártalanabb széles értelműek. Pl. állat alatt a világ minden álla-ta értetik; hasonlóan a kemény és nagy alatt a keménység és nagyság számtalan neme ért-hető; s épen így az igék alatt fjs, mint me-nylen, fut, repül stb. a menés, futás és repülés számtalan nemét lehet érteni. Ezenkívül mind-ezeknek idő és társbeli meghatározása is fede-zetlen van hagyva. Pl., hogy a sok állat kö-zül hányat és épen melyeket akarunk érteni, a keménység s nagyság milyen fokáról akarunk szólni s a menést, futást s repülést hol, mi-ként, mikor, meddig, mihez, miért, mívégre s mi czélból akarjuk érteni. Szükség volt tehát az idő és társbeli viszonyok meghatározása vé-gett egy második beszédrendszerre, mely a meg-mutatáson alapult s melyből a viszonyragok, kötszők, határozó és számszók eredtek. Ezen mutatásokat ma is teljes eredetiséggel használ-juk mingyájan németek francziák magyarok a nélkül hogy azokat egymástól vagy szülőink-től tanultuk volna. Pl. mindnyájan tudunk tet-zést, helybehagyást rosszallást s megtagadást inteni a nélkül, hogy egyetlen szócskát ej-tենék.

Az ily mutogatások között igen termé-szetesen a közelséget a kéznek és ajaknak kö-zelre vonása; a távolságot ellenben úgy a ké-znek mint az ajaknak is kinyújtása által tel-jesíti minden kis gyermek ma is épen úgy, mint az Ádám és Éva korában. Innen a kö-zelre mutató szókban az i-e-é hangok; a tá-volra mutatókban ellenben a kinyújtott kiduz-asztott ajakkal ejthető u-o-ó-a hangok kép-ződtek s ma is a közeli mutatókban i-e-é, a távolra mutatókban pedig u, o, ö, á, és á han-gokat találunk.

pl: itt—ott	ilyen—olyan
igy—ugy	ide—oda
ez—az	egy—más
én—ő	első—utolsó
németül hier—dort	jetzt—bald
dieser—ander	dieser—solcher
latinul hicc—hucc	meus—suus
ego—tu	primus—ultimus

De ezen mutatásokon kívül, ha meggon-doljuk azt, hogy érzelmeink folytonosan változ-nak, jönek és enyésznek, azonnal feltűnik elő-tünk azon két nagy kör is, melyben minden beszédünk forog t. i. az állítás és tagadás kö-re s innen az igen és nem kimutatásának szüksége. És e végre, miután legalább a bírás vagy nembírás mindnyájunkat érdekel, igenter-mészetesen a természeti ösztönnek viszont lehetett belészólása. — Épen ezért a kis gyermekek muta-tást kísérő hangjai között ma is épen úgy mint az Ádám korában legjellemzőbben tű-nnek ki az állítást és tagadást kísérő hangok.

Figyeljünk csak a gyermekekre, midőn va-lamit tőle elveszünk s észrevehetjük, hogy el-lenkeztést jelentő mindig egy **n** hanghoz hasonló ün-negéssel kíséri; a honnan az **n** hang minden nyelvben ellenkeztést jelentő értelemmel is sze-repel pl. ne, non, nincs, sincs, senki, nélkül, latinul: ne, non, neque, nemo, nihil, nulla, sine, vanus; németül: nein, nicht, kein, ohne Wahn. Ezért latinul tudos doctus, a nemptudós indoctus; a boldog felix, a nem boldog infeli-x; németül az ügyes geschickt, a nem ügyes ungeschickt, az igaz wahr—gerecht, a nem igaz unwahr, ungerecht; jeles artig, a nem jeles unartig. Igy a magyar un-unatkozik szó gyökében is hasonló ellenkeztést vagy nem tetszést jelentő értelem lévén, valamint a né-met az artighől ellenkező értelmű szót képez, midőn mondja: unartig: hasonlóan lehetett volna a magyar is pl. a vidornak lenne ellen-kezője az undor, vitakozásnak az unatkozás s

vigalomnak az unalom, a minthogy valósággal is a valakinek ellenkezője a senki és a vala-minek a semmi.

Azonban a magyarnyelvnek egy eredeti sajátsága lévén az, hogy a képzőket és ragokat a gyökszó után teszi;

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 19. 1875.

— **Br. Kaas Ivor** a „Reform“ fő-

munkatársa és lapfőlapjadosa, ma városunkba érkezett s rövid ideig való itt mulatás után a déli vonattal ismét visszatért a fővárosba.

— **Dr. Fleischer Antal** az egyetem derék vegytanára ünnep másodnapján igen érdekes kísérleti előadást tartott az „előadási kísérletekről.“ Kevés, de válogatott közönség vett részt a jótékonykezélu előadáson, melynek jövedelme az egyetemi gyógyszerészhallgatók segélyegyletének javára volt felajánlva. A tanár ur vonzó népszerű előadása s a sikerült kísérletek megnyerték a közönség figyelmét és tetszését s az előadás végeztével éléken megtapsolták és megőljenezték az előadó tanár urat.

— **Háromszék** főispánjára — budapesti hírek — szerint csakugyan Szentiványi Gyula kolozsvári kir. törvényszéki bíró fog ki nevezetn, a ki ez állomással megkínáltatott s azt elfogadni hajlandónak nyilatkozott. „M. Polgár“ nyilasa alig tudja megszokni e nevet, először ir Szentiványi Kálmánt, azután Szentkirályi urat, pedig ha már dicséri — és nem ok nélkül dicséri — legalább a nevét csakugyan tudnia kellene.

— **Adjon isten sok esőt a — színháznak.** Nem tudjuk, mennyire örvend egy kis jó esőnek a gazda-közönség, de az bizonyos, hogy a mi színházunknak nagy szüksége van mostanság egy-egy kis esőre, mert most már édesgetni semmivel se lehet a közönséget a színházba, hacsak a kellemetlen idő a zöldből oda nem kényszeríti. A művészet szelleme ölja meg színházunkat attól, hogy csak amolyan rossz időtől való élvezetet keressen benne a közönség. Hisszük, hogy tegnap este is magasabb érdek vonzott nagyobbszámú számmal közönséget a gyermek-szintársulat két tagjának (Ilka és Tivadar) jutalomjátékára a rossz idő unalmától való felelemnél. Hiszen a műsorozat (mert annak névezhetjük) elég változatos volt. „Nabucodonosor“ első felvonása volt az első részlet, melynek ezenkívül szépen előadott nyitánya is külön élvezetet nyújtott. Különösen Neszedra (Abygail) szép, kifajozó jelenét hallgattuk nagy élvezettel. Zajonghy (Ismael) szintén szépen énekelt; de általában az együttesek sokkal jobban sikerültek s nagyobb hatást tettek a magán részeknél, Boker ur, bár melegséggel, pathosszal énekelt, de ily nehéz operaszerepben hangja nem áll egészen rendelkezésére. Az opera után következett a gyermek szintársulat előadásában: „Két férj, egy nő“ francziából fordított furcaság, melyben Kálmán és József mulattatták a közönséget. Tivadar és Ilka mindketten egy-egy szép koszorút kaptak megjelenésükkor. A közönség mindnyájukat ki hitta. Ezután következett Tivadar által lejtve egy magán tánc, mely a legnagyobb hatást idézte elő s mely után ki is hívták. Végül Kálmán és Ilka táncoltak egy cancani elemekkel vegyített, hozzájuk éppen nem illő táncot, melylyel egyébiránt nagy hatást idéztek elő. Ez volt a gyermek-szintársulat utolsó előadása. Elmondhatjuk, hogy várakozásunkat fölülmúlták.

— **Aszinpád** című szaklap üzlet rovatában olvassuk, hogy egy 12 tagból álló kiváló ügyességi és „festői szép“ női ballet társulat vendég szereplésre ajánlkozik a magyar provinciára, s a vendég-játékok szerződési közzétételével a Rajkai féle színházi ügynökség van megbízva. Ajánljuk a nevezett lap üzlet jelentését Korhuly ur figyelmébe, mert meg vagyunk győződve, hogy egy ily ballet társulat vendég szerepeltetése Kolozsváron, hol complete ballet ember emlékeztet óta nem volt, a pénztári aszállyra, üdvös befolyással lenne annál is inkább, mert — a mint a közölt másorból látható — e társulat egész estét betöltő előadásokat rendez, s így közönségünkre nézve határozott vonzerőt gyakorolna, mely Terpsichore ő nagysága konyhájáról eddig elé úgy is a legvékonyabb kosztban részesült.

— **Jótékonyosság.** Egy a jótékonyosság iránt fogékony lelkű férj és nő, az árva ház javára 10 frtot ajándékozott, melyért fogadják hálás köszönetünket. Az igazgatóság.

— **Ritka szép életkor.** Folyó hó 8-án szenderült jobb létre helybeli unitárius főtanodai tanár Kovács János nagyatyja. Miske Simon, Fiafalván, (Székely-Keresztúr mellett) 98 éves korában. Nejével, ki ezeltől 15-ével hunyt el, 53-évig élt boldog házasságban. 35 év óta unoka- és dédunoka gyászolja a vallásos és fedhetetlen jellemű s mind véglete munkaképes aggot, ki a betegséget hosszú útlele folyamata alatt csak hirből ismerte. Nyugodjék csendesen!

— **A n-szebeni** m. kir. államfőgymnásium tanuló ifjúsága május hó 24-én tavaszi táncmulatságot rendez.

— **Gyilkosság Borgó-Ruszon.** Május 10-én két asszony veszekedett egy szővőmatolla felett, a mi ujan sem kerül többé 40 kr-nál. Az egyik asszony férje erős kemény kötésű ember segítségére jön, hogy a veszekedőket elválassza, vagy tán hogy nejének segítségére legyen. Meglátja ezt a másik asszony testvére egy karcsu vékony dongájú 19 éves fiatal ember. Egy nehéz, éles fejszét vett elő, hátulról közre-

ledett a nejének segítő férjhez, s a fejszét oly mélyen a nyakába vágta, hogy a nyakcsigolya és a fő hátsó része elvált a testtől és csak elől kevés-ség függött a derék testtel egybe. A megsebesült egy-hang hallatása nélkül holtan rogyott a földre. Két kis gyermeke és fiatal neje gyszólja halálát. Megjegyzendő, hogy a gyilkossal, a ki szomszédja, rossz viszonyban állott s csak nem régiben is egy kerítés felett keményen össze-tűntek. Midőn a gyilkostól kérdezték mi indította a tettére, állította azt felelte: Az, hogy megakartam ölni!

— **Magyar színészet N-Szeben-ben.** Nagy-Szebenben — mint már említett is — magyar szintársulat kezdte meg működését, Mezei igazgatása alatt. A társulat Hngó Károly „Báró és bankár“ drámáját adta elő, az ottani lapok szerint egy ilyen kevésbé rendezett társulathoz képest elég sikerrel. A közönség — az ottani magyarság kevés számát tekintve — tűrhetőleg pártolja őket.

— **Kisebb mérvű égésekről** tudósítják lapunkat. Maros-Vásárhelyt egy fa-épület égett le a Keszler szeszgyár közelében. Süketfalván (Marosszéken) egy csir égett le. A tudósító megróvással említi fel, hogy bár a szomszédos falvak mind szerettek maguknak vízipuskát, Süketfalvának nem csak vízipuskája de még egy tűz-horga sincs, a mivel a tűzből valamit kimentessen, vagy a fe-delet bontani lehessen.

— **Csikban,** a mint halljuk Márkus István lépik fel képviselőjelöltnek.

— **Maros-Vásárhelyt** valahára még-is megalakult a tüztöltő egyeslet s az enyedi naggyűlésen képviselve is volt. Mint az „Er-dély“-ben olvassuk az alapszabályok a miniszteriumtól megerősítve leérkeztek, s egy intéző bizottság választott meg Dr. Zarándi K. Vilmo s elnöksége alatt a következő tagokból: Gál Domokos jegyző, Novák Bogdán, Kathonai Gyula, Staibl Antal, Szatmári S. Ferencz, Szilágyi István, Ambrus Lajos, Csiki Gerő és Ádám Zsigmond. Sikert kívánunk a kivitelhez!

— **Irodalmi statisztika** a külföld-ről. Az „Irodalmi értesítő“ májusi füzeté után közöljük a következő érdekes adatokat a külföldi lapokról s könyvekről; Németországban 1874. folytán 12070 irodalmi mű jelent meg. 1868 óta a termékek száma fokozatosan emelkedett. Ekkor t. i. először érte el a 10,000-ot (10563). 1869-ben 11305. — 1870-ben 10108 (súlyes és háboru miatt), 1871-ben 10669; — 1872-ben ismét 11126, míg 1873-ban 11315 könyv adatott ki. Angol lapok Angliában az idén 1609 lap jelenik meg; és pedig Londonban 308, az angol tartományokban 939, Walesben 58, Skótszágban 149, Írországban 137, s a csatorna szigetein 18. E számból napilap 133. Még 1846-ban csak 549 folyóiratot adtak ki. Bajorországban 1875-ben 469 új-ság és folyóirat jelenik meg; és pedig 4 naponként 2-szer, 118 naponként egyszer. A vidéki nyilvános könyvtárak száma Franciaországban 1874-ben 773 volt, 338,032 kötettel. Németországban, Schulz ez évi Adressbuch-já szerint 4531 könyvkereskedés van; melyek közül 1132 tisztán kiadással, 199 művészettel, 131 zene-művekkel, 112 mű-, 134 zenemű-bizománnyal, 98 ódonásgokkal s 2670 vegyes könyvkereskedéssel foglalkozik. Külföldi kereskedők számára Lipszében 1414 közvetítő cég van, melyeket hazánk könyvtárai egytől egyig igénybe vesznek. Amerikában a múlt évben — és pedig több mint 7/10-részen angolul — 7339 lap jelent meg, közte 678 naponként. A könyv-kivitel Stuttgartból a vasutakon 1874-ben 42891 mázsára rugott; Bécsfelé, mely hazánkat közel-lebbről érdekl, 6244 mázsa került. Görögországban jelenleg 127 lap jelenik meg, e közt 4 politikai, francia nyelven. Legidősebb „H Adipni“, mely most a 42. évfolyamot járja.

— **Victor Emanuel bajusza.** Ismeretes, hogy az uralkodók gyakran kénytelenek nagy ebédeket adni vagy ilyenekben részt venni. Hogy ez nekik nagy örömet okozna, nem valószínű, mert igen kellemes lehet rájuk nézve, ha az asztal mellett az étíttette unalmait után kissé kipihenhetik magokat. Az egész diplomáciai világ látta ebédelni vagy reggelizni III. Napoleon császárt, az orosz császárt, az osztrák császárt, a spanyol királyt stb. stb. de senki sem dicsékedhetik azzal, hogy Victor Emanuel ebédelni, vagy reggelizni látta. Az asztal mellett láthatták, de enni soha sem látták. Tehát azt kell hinni, hogy e magas természetű, herceussalaku uralkodó csak virágillattal, vagy levegővel táplálkozik? Ellenkezőleg s elgondolhatni, hogy ezalatt titok lapang. Kifeccsegjük e titkot. Mindazok, kik az olasz királyt ismerik, habár fénykép, vagy az olasz pénzek után (az utóbbi igen kellemes mód a hasonlóság megállapítására) észrevehették, hogy Victor Emanuelnek roppant bajusza van. Mind-ez egy ága nem kevesebb mint 50 centimeter hosszúságú. Te, szives olvasó, ki nem vagy uralkodó, hogyan kostonhatnád ily rémítő arcdisz mellett csak a levest is úgy, hogy a bajusz ágai-baiba valami ételtörödek ne akadjon? Ép azért a király egyenesen kimondta, hogy a hivatalos étkezések alkalmával nem eszik. Az ily ebéd ideje előtt saját szobájába hozatja az ételt, és mikor asztala előtt ül, egy szolgáló a lába vékony selymekendő közt, mely össze-

japítva, fölfelé görbiti a vízszintes állásu bajuszt, úgy, hogy ennek két ága függőlegesen felágaskodik a halántékokig. A maganebéd végeztével leveszik a kendőt, s a király a hivatalos asztalhoz ül.

— **Majd megeszik egymást.** Buffet és Wallon francia miniszterek nagyon feszült viszonyban élnek egymással, és csakis a politika vagy a diplomáciai illem hozza őket össze. Nem régiben Wallon Buffethez volt hivatalos valami diplomáciai ebédre. — Ott nem is kellene étlapot készíteni, mondá Wallon miniszter szakácsa. — Miért? kérdezte az egyik inas. — Majd megeszik ők egymást.

— **Egy muzulmán kutya.** Franciaországban szigorú büntetés alatt van eltiltva a kutyák templombavitelre. K. község plebánosa azonban mégis kénytelen volt egy borzebet vinni templomába, mert a patkányok erősen el voltak benne szaporodva. A kutya gyorsan végezte dolgát, de még gyorsabban rohant ki, mikor már készen volt munkájával. Ez a mo-hó sietőség feltűnt s az egész egyházi tanácsot nagy fejtörésbe ejtette. Végre a sekrestyés fejtette meg a dolgot, tudatván, hogy a borzeb egy turco tulajdona s így maga is muzulmán.

— **Könyvszemle.** Új könyvek. A Franklin-Társulat Budapesten ismét néhány kiadásában újabbban megjelent, s igen csinosan kiállított könyvet küldött be szerkesztőségünknek még pedig: — Egy honvédköztűzér élete 1848/49-ben. Történeti önéletrajz. Ára 1 frt. 40 kr. — Futri Kata. Helm Clementina után magyarított Emilia. Ára 1 frt. 20 kr. — Kis nemzeti muzeum 33, 34. kötet. Ára 1 frt. Kane a sarkutazó. A második Grinnell-expedíció sarkutazása. Dr. Kana E. K. műve után. — Bernstein. A természetkönyve. 7—10 füzet egy-egy füzet ára — 50 kr. E négy füzet tartalma: — VII. füzet. Valami a vegytanból. II. — Gazdasági vegytan. — A növények vegyi műhelye. — A föld trágyázása. — A burgonya átalakulása liszt és keményítővé. — A kén-sav és malátá szolgálati — Lehet-e fából cukrot gyártani. — Méhsőr. — A fürdőkről és azok hatásáról stb. — VIII. füzet. Valami a föld életéről. — Az ugynevezett élettelen természet élete. — Egy világpusztulás. — A föld forgásáról. — A fény gyorsasága stb. — IX. füzet. Az állati élet fejlődése. — A tojás és az élet. — Mi rejlik egy tojásban. — Egy csirkegyár. — A zsir haszna és jelentősége az emberi testben stb. X. füzet. Az állatok és növények életéről. I. — Az élet különböző fajai. — Az ugynevezett „elő“ és az ugynevezett „élettelen“ természet. — Élet és halál. — Mit nevezünk szervesnek, és mi a szervezet. — Az egyes sejt. — Az élet rejtélye. — A virág csudája. — Egy rejtlen rejtély. — Átmenet az állati világból a növényvilágba. — Az állatok növényelete stb. Olcsó könyvtár. 3. füzet. Kölesy Ferencz elbeszélései. Ára — 20 kr. 4. füzet. Machiavelli, irta Macaulay T. B. Angolból ford. B. P. Ára — 20 kr. 5. füzet. Kerényi Frigyes összes költeményei. 1840 — 1851. Ára — 60 kr. 6. füzet A montsbreyi kastély. Beszély, irta Sandeau. Ára 20 kr. Történelmi könyvtár, a magyar nép- és ifjúságnak ajánlva. Ára egy-egy füzetnek 40 kr. 7. füzet. XII. Károly svéd király története. 8. füzet. Nagy Péter a minden oroszok cájza. 9. füzet. Magy Frigyes élete 10. füzet. Karthago vagy egy világváros története.

CSARNOK.

A barátokról és barátnőkről.

(Törödek egy bölcselő hagyományából.)

(Folytatás.)

E szolgálatkész hazugság által a titkár kényszerítve volt tölem túlesténi elégtételt kérni, mibe én készséggel beleegyeztem, s noha jókora törzsúrast szenvedtem, megvolt az az örömem, hogy ellenfelelemnek néhány hétre Flo-renczből s így Marchesinától is távoznia kellett. Jeppo, ki segédem volt, testvérként ápol vala s ha távozott, csak azért tevő, hogy kedvesem elűtlenségét a világnak elpanaszolja: hogy oly eleinte zavarba hozták Marchezinát, de miután barátom mindenütt s minden alkalommal ismételte — s több tüzzel mint illenék — : hoz-zá szokott utójára a hitelen s nem irtózott a végletekre menve a sunyi diplomatának előnyt adni s őt Baden-Badenbe követni. A kétségbeesés, melybe ezen gyalázatos bánásmód taszított, mely miatt viszonyunkat meg-ujjítani nem remélhetém, gyöngye idegzetemet annyira megrendíté, hogy a halállal küszködtem.

Jeppo e miatt teljesen fejét veszté: ágyam mellett többféle orvosság volt az asztalon: ő eltévesztí s béd nekem 20 csöpp Laudanumot ugyanannyi Hoffmann-csöpp helyett s meg-mérgezett a nélkül, hogy akarta volna. Az orvosok kényszerülve voltak a végsőkhöz folya-modni s eltemet egészséggem teljes megrontá-sával mentették meg. Jeppo kétségbe esésében megesküdött, hogy éltét nekem szenteli. Igéretét lelkiismeretesen megtartotta s birtokombe-zeletét 2 évig, mivel én képtelen valék, ő ke-

zelte. Számos pöröm volt, melyeket ő oly buz-galommal vezetett, hogy igazságomról meglevén győződve, minden egyezkedést visszautasított. A legegyszerűbb ügyekben pedig, hol nyeresé-gem biztos volt, eget-f

